

Správa o výsledku kontroly plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach od 3 000 do 5 000 obyvateľov, obec Veľký Kyr

Úvod

Kontrola bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť stav v plnení všeobecne záväzných právnych predpisov, hlavne podľa zákona NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“) a podľa zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) pri správe, vyrubovaní a vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní a pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov.

Predmetom kontrolnej akcie bolo plnenie a analýza príjmov obce, overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov a počty zamestnancov vykonávajúcich správu týchto daní, postup obce ako správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní, overenie stavu v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov, informačný systém pre miestne dane a výkon kontroly miestnych daní – vnútorný kontrolný systém.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16.02.2009 do 06.04.2009 v **obci Veľký Kyr, Námestie Svätého Jána 1, 941 07 Veľký Kyr, IČO: 00309109, Nitriansky kraj**. Kontrolovaným obdobím bol rok 2007.

Výsledky kontroly

1. Plnenie a analýza príjmov obce celkom, z toho daňové príjmy k 31.12.2006, k 31.12.2007 a k 30.09.2008.

Daňové príjmy boli tvorené:

- Daňou z príjmov fyzickej osoby (výnos dane z príjmov poukázaný miestnej samospráve),
- Daňou z nehnuteľností a
- Daňami za špecifické služby

Daňové príjmy dosiahli v roku 2006 úroveň 52,22%, v roku 2007 úroveň 47,32% a k 30.09.2008 úroveň 58,43% z celkových príjmov obce Veľký Kyr.

Príjem z podielových daní v roku 2007 ku celkovým daňovým príjmom v obci

Veľký Kyr predstavoval 79,86%. Daň z nehnuteľností tvorila v obci rozhodujúcu časť príjmu

získaného vo vlastnej réžii.

2. Overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov a počty zamestnancov vykonávajúcich správu týchto daní.

Výkon správy dane z nehnuteľností (z pozemkov, zo stavieb, z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome)

V zmysle ustanovenia § 6 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“): „*Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami...*“

Obec v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku“), po schválení v obecnom zastupiteľstve dňa 16.11.2006 vydalo všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“) obce Veľký Kýr č. 4/2006 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na kalendárny rok 2007 (ďalej len „VZN č. 4“). NR SR zákonom č. 517/2005 Z. z. z 25. októbra 2005 zmenila a doplnila zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku s účinnosťou od 01. decembra 2005.

Kontrolou bolo zistené, že VZN č. 4 nebolo zosúladené so zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku, správca dane nesprávne určil sadzbu dane z pozemkov v § 2 VZN č. 4: „*Ročná sadzba dane z pozemkov na území obce Veľký Kýr sa upravuje pre všetky druhy pozemkov...*“ pričom zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku v § 6 ods. 2 vymedzuje, ktoré pozemky nie sú predmetom dane.

Správca dane v predmetnom VZN č. 4 vymedzil predmet dane zo stavieb resp. nesprávne určil kategorizáciu stavieb, kde okrem iného do VZN č. 4 § 3 odsek 1 písm. b) nezahrnul stavby na vlastnú administratívu a naopak, nad rámec zákona zaradil do predmetu dane výnimku pre stavby na skladovanie inej ako vlastnej pôdohospodárskej produkcie.

V § 3 ods. 1 písm. e) VZN č. 4 obec z predmetu dane vylúčila stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu a v § 3 ods. 1 písm. g) neúplne charakterizovala predmet dane, keď zaviedla pojem „ostatné stavby“, pričom zákon o miestnych daniach a poplatkoch zahŕňa do predmetu dane pojem „ostatné stavby neuvedené v písmenách a) až f)“

Obec v predmetnom VZN č. 4 časť Daň z bytov § 5 Oslobodenie od dane uviedla v odseku (1): „*Správca dane ustanovuje, že od dane z pozemkov sú v zmysle § 17 ods. 2 zákona oslobodené: záhrady, zastavané plochy a nádvoría, ktorých vlastníckmi sú občania starší ako 85 rokov, ktorí tento vek dovŕšili k 1. januáru v danom kalendárnom roku*“. Toto ustanovenie je nad rámec **zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku**, kde v § 17 ods. (2) písm. k) je uvedené: „*Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivjej časti ustanoviť zníženie dane z pozemkov alebo oslobodiť od dane z pozemkov pozemky, ktorých vlastníckmi sú občania v hmotnej núdzi alebo občania starší ako 62 rokov, ak tieto pozemky slúžia výhradne na ich osobnú potrebu*“. Ďalej obec v predmetnom VZN č. 4 § 5 ods. (2) uviedla: „*Správca dane ustanovuje, že od dane zo stavieb sú v zmysle § 17 ods. 3 zákona oslobodené: stavby, ktorých vlastníckmi sú občania starší ako 85 rokov, ktorí tento vek dovŕšili k 1. januáru v danom kalendárnom roku*“. Toto ustanovenie nie je v súlade so **zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku**, ktorý v § 17 ods. (3) písm. d) hovorí: „*Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivjej časti ustanoviť zníženie dane alebo oslobodiť od dane zo stavieb alebo od dane z bytov... stavby na bývanie a byty...vo vlastníctve občanov starších*

ako 62 rokov...ktoré slúžia na ich trvalé bývanie“.

Obec v zmysle zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku, po schválení v obecnom zastupiteľstve dňa 16.12.2005 vydalo všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN č. 1“) obce Veľký Kýr o dani za psa, o dani za užívanie verejného priestranstva, o dani za ubytovanie, o dani za predajné automaty, o dani za nevýherné hracie prístroje a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na kalendárny rok 2007. Obec v predmetnom VZN č. 1 v § 4 Vznik a zánik daňovej povinnosti nesprávne stanovila vznik daňovej povinnosti keď uviedla: „*Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom daňovník nadobudol psa...*“ V zmysle **zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku** § 26 Vznik a zánik daňovej povinnosti: „*Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane...*“. V § 5 Oznamovacia povinnosť a platenie dane bod (1) obec stanovila: „*Daňovník je povinný oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní od nadobudnutia psa alebo dovŕšenia 6. mesiaca psa, ktorého je vlastníkom...*“ toto ustanovenie je nad rámec **zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku**, ktorý v § 27 bod (1) hovorí: „*Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti...*“.

V § 6 Správa dane predmetného VZN č. 1 obec uviedla: „*Správu dane vykonáva Obec Veľký Kýr*“. Toto ustanovenie nie je zosúladené so zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku, nakoľko podľa tohto zákona správu dane vykonáva obec, na ktorej území je pes chovaný.

V zmysle **zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku** § 48 Vznik a zánik daňovej povinnosti: „*Daňová povinnosť vzniká dňom začatia prevádzkovania predajných automatov a zaniká dňom skončenia ich prevádzkovania*“. Správca dane v predmetnom VZN č. 1 konal nad rámec zákona, keď v § 22 Vznik a zánik daňovej povinnosti určil, že „*Daňová povinnosť vzniká 1. januára kalendárneho roka alebo dňom začatia prevádzkovania predajných automatov ...*“

Týmto obec **porušila ustanovenia § 6 odsek 1 zákona o obecnom zriadení**.

Z celkového počtu 21 zamestnancov v obecnom úrade výkon správy daní vykonávajú 2 zamestnanci.

Daňové subjekty ku kontrole boli kontrolnou skupinou vybrané zo Zoznamov daňovníkov pre daň z nehnuteľností za zdaňovacie obdobie 2007 podľa vybraných typov subjektov FO a PO. Kritérium výberu bola výška predpisu dane na dani z nehnuteľností v počte 11 daňových subjektov FO a 7 daňových subjektov PO.

Kontrolou spisového materiálu a evidencie dane z nehnuteľností – u vybraných daňových subjektov bolo zistené:

V zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona o správe daní a poplatkov: „*Do vlastných rúk sa adresátovi doručujú písomnosti, a) o ktorých tak výslovne ustanovuje tento zákon, b) ak je deň doručenia rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty,...*“.

V zmysle ustanovenia § 30 ods. 9 zákona o správe daní a poplatkov: „*Doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné*“.

V zmysle ustanovenia § 38 ods. 2 zákona o správe daní a poplatkov: „*Daňové priznanie alebo hlásenie možno účinne podať na tlačive, ktorého vzor ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo a ktoré sa vyhlasuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky(ďalej len „zbierka zákonov“) uverejnením oznámenia o jeho vydaní...*“ .

V zmysle ustanovenia § 41 ods. 1 zákona o správe daní a poplatkov: „*Ak vzniknú pochybnosti o správnosti, pravdivosti alebo úplnosti podaného priznania..., oznámi správca dane tieto pochybnosti daňovému subjektu a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, najmä aby neúplné údaje doplnil, nejasnosti vysvetlil a nepravdivé údaje opravil alebo pravdivosť údajov riadne preukázal*“.

V zmysle ustanovenia § 19 ods. 4 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku: „*Daňovník, ak ide o fyzickú osobu, je povinný uviesť v priznaní aj meno....Súčasne je daňovník povinný vyplniť všetky údaje podľa daňového priznania...*“.

Kontrolou daňových priznaní daňových subjektov (ďalej len „DS“) bolo zistené, napr. že DS v predmetných daňových priznaniach neuvádzali všetky náležitosti v zmysle zákona ako napr. číslo katastrálneho územia, právny vzťah daňovníka k priznávaným nehnuteľnostiam a druh pozemku. Ďalej bolo zistené, že správca dane doručoval úradné písomnosti doporučené a nie doporučené do vlastných rúk. Kontrolou predložených platobných výmerov bolo zistené, že ani v jednom platobnom výmere nebola vyznačená jeho právoplatnosť.

Tým správca dane **porušil ustanovenia § 17 ods. 2, ustanovenia § 30 ods. 9, ustanovenia § 38 ods. 2, ustanovenia § 41 ods. 1 zákona o správe daní a poplatkov a ustanovenia § 19 ods. 4 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku.**

3. Postup obce ako správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní

Celkový stav nedoplatkov miestnych daní k 31.12.2006 a k 31.12.2007.

Vývoj daňových nedoplatkov na dani z nehnuteľností v obci Veľký Kýr mal klesajúcu tendenciu. Daňové nedoplatky na dani z nehnuteľnosti k 31.12.2007 klesli oproti stavu k 31.12.2006 o 7,92%. Správca dane evidoval k 31.12.2007 devätnásť daňových subjektov, ktorých nedoplatok bol väčší ako 1000,-Sk (33,19 EUR).

Postup správcu dane pri vymáhaní daňových nedoplatkov, ktoré vznikli po 1.1.2005 nezaplatením dane z nehnuteľností vyrubenej podľa zákona č. 582/2004 Z. z., ich vznik a evidencia

Podľa zostavy „Zostava podľa daňovníkov - Nedoplatky“ kontrolná skupina vybrala daňové subjekty - FO, ktorých daňové nedoplatky na dani z nehnuteľností vznikli po 01.01.2005.

Kontrolná skupina NKÚ SR náhodným výberom zo súboru daňových subjektov, u ktorých správca dane vykazuje nedoplatky na dani z nehnuteľností, skontrolovala 10 daňových subjektov.

V zmysle ustanovenia § 2 odsek 1 zákona č. 511/1992 Zb.: „*V daňovom konaní sa postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chránia sa záujmy štátu a obcí...*“

Kontrolou platobných výmerov bolo zistené, že správca dane určil DS splátky dane v štyroch termínoch a to 31.5.2007, 31.07.2007, 30.09.2007 a 30.11.2007. DS nezaplatil daň v lehote splatnosti. Správca dane nevykonal úkon na vyberanie, zabezpečenie alebo vymáhanie daňového nedoplatku.

Správca dane do ukončenia kontroly kontrolnou skupinou NKÚ SR nevyrubil daňovým subjektom sankčný úrok podľa § 35b odsek 1 písmena f) zákona č. 511/1992 Zb.. Právo vyrubiť sankčný úrok správcovi dane nezaniklo.

Uvedený postup bol zistený pri 7 z 10 prípadov.

Týmto konaním správca dane **nepostupoval v súlade s ustanovením § 2 odsek 1 a ustanovením § 58a ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb.**

4. Overiť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov

Výnos z vybraných položiek nedaňových príjmov k 31.12.2007

Kontrolná skupina ďalej preverovala stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie.

Na kontrolu boli z vyhotoveného výpisu obrátov na účtoch v analytickom členení k 31.12.2007 vybrané náhodne účtovné prípady z nasledovných nedaňových príjmov:

- 212003 – z prenajatých budov, priestorov a objektov - 8 prípadov z prenájmu bytov, - 9 prípadov z prenájmu nebytových priestorov,
- 221004 – ostatné poplatky - 8 prípadov,
- 223001 – za predaj výrobkov, tovarov a služieb - 8 prípadov,
- 231 – príjmy z predaja kapitálových aktív - 2 prípady

V zmysle ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“): *„Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľad'ovať, chrániť a zhodnocovať. Sú povinné najmä: ...c) používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi“*

Kontrolou zmlúv o nájme nebytových priestorov a úhrad nájomného bolo zistené najmä to, že predmetné zmluvy neobsahovali spôsob vysporiadania majetkových a finančných záväzkov napr. v prípade omeškania nájomcu s platením nájomného, ako aj v prípade odstúpenia od zmluvy z dôvodu neplatenia nájomného. Ďalej bolo zistené, že obec nájomcovi neúčtovala zmluvne dohodnutý úrok z omeškania, ani nedošlo k vypovedaniu zmluvy z dôvodu nezaplatenia nájomného.

Tým obec **porušila ustanovenia § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí.**

V zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnom konaní“): *„Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo...“*

V zmysle ustanovenia § 47 ods. 6 zákona o správnom konaní: *„Chyby v písaní, v počtoch a iné zrejmé nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia správny orgán kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania“.*

Kontrolou vydaných rozhodnutí o udelení individuálnej licencie na prevádzkovanie hazardných hier bolo zistené, že rozhodnutia obsahovali nesprávne označenie právneho predpisu, keďže sa odvolávali na §5 a 45 zákona č. 71/1964 Zb. o správnom konaní. Toto nesprávne označenie právneho predpisu bolo zistené u všetkých kontrolovaných rozhodnutí.

Týmto obec **porušila ustanovenie § 47 ods. 2 a ods. 6 zákona o správnom konaní.**

V zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. f zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“): *„Účtovný doklad je preukázateľný účtovný záznam, ktorý musí obsahovať: ...f) ...a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, g) označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje...“*

Kontrolou siedmych pokladničných dokladov bolo zistené, že všetky nemali náležitosti účtovného dokladu, nakoľko neobsahovali označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje, ani podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie.

Týmto konaním obec **porušila § 10 ods. 1 písm. f) a g) zákona o účtovníctve.**

5. Informačný systém pre ekonomiku -miestne dane, jeho konverzia v súvislosti so zabezpečením pripravenosti na zavedenie eura.

Správca dane používal pre daň z nehnuteľností a miestne dane a poplatky software KEO. Súčasťou programu boli všetky dôležité funkcie potrebné pre správnu evidenciu príjmov. Program zachytával daňové a platobné povinnosti, ich úhrady alebo zániky a z toho vyplývajúce daňové preplatky, resp. nedoplatky. Údaje boli evidované na osobných účtoch jednotlivých DS oddelene za každý druh dane. V prípade ak do roku 2008 neboli uhradené platobné výmery, uvedené sumy v slovenských korunách sa prepočítali konverzným kurzom na eurá a zaokrúhlili sa na eurocenty nadol.

6. Výkon kontroly miestnych daní - vnútorný kontrolný systém

Obec ako správca dane v kontrolovanom období nevykonala žiadne miestne zisťovanie v zmysle § 14 zákona č. 511/1992 Zb. ako ani kontrolu zameranú na kontrolu správnosti a opodstatnenosti podaných daňových priznaní na daň z nehnuteľností v zmysle § 15 zákona č.511/1992 Zb.

Kontrolou predložených podkladov bolo zistené, že hlavná kontrolórka obce nemala zameranú činnosť na overovanie spôsobu vyrubovania a vymáhania miestnych daní.

Záver

Kontrolou správy daní z nehnuteľností bolo zistené:

nedôsledné kontrolovanie úplnosti a správnosti údajov uvedených v daňových priznaniach, nesprávne určená kategorizácia stavieb, nesprávne určenie oslobodenia od dane vo VZN o dani z nehnuteľností, nesprávne určenie vzniku a zániku daňovej povinnosti ako i oznamovacej povinnosti pri dani za psa nevyzývanie daňovníkov na opravu a doplnenie chybných údajov, nevyrubenie sankčného úroku pri oneskorených úhradách daňovej povinnosti, vydávanie rozhodnutí a platobných výmerov bez zákonných náležitostí.

Kontrolou oblasti nedaňových príjmov bolo zistené:

nedostatočné upravenie zmluvných vzťahov pri nájomných zmluvách, zmluvách o poskytovaní opatrovateľskej služby, nevyrubovanie zmluvnej pokuty pri oneskorených úhradách nájomného, rozhodnutia o udelení individuálnej licencie na prevádzkovanie hazardných hier obsahovali nesprávne označenie právneho predpisu

V oblasti vymáhania daňových nedoplatkov na dani z nehnuteľností bolo zistené:

Výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém:

absencia výkonu kontrolnej činnosti v oblasti miestnych daní a poplatkov, plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra bez agendy kontroly daňových a nedaňových príjmov, nedostatočné chránenie záujmov obce, nevyrubovaním sankčného úroku za oneskorené úhrady miestnych daní

Vzhľadom k charakteru kontrolných zistení NKÚ SR odporúča kontrolovanému subjektu:

v oblasti vnútornej kontroly, zahrnúť do plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra ako trvalú súčasť, kontrolu daňových a nedaňových príjmov obce,.
zosúladiť VZN o dani z nehnuteľností s platnou legislatívou
ukladať sankčné úroky v prípadoch meškania úhrad platenia daní a nájomného,
upraviť nájomné zmluvy spôsobom, ktorý by dôsledne chránil oprávnené záujmy obce.